765/07

Den 26. februar 2007 blev i sag nr. 68.256:

xxxxx xxxxx xxxxxxxx
x x x xxxxxxxxxx xxx xxx xxx xxx

xxxx xxxxxxxxxxx

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der er omfattet af pensionsordning i Danica Pension, påstår ved sin advokat, at selskabet skal anerkende, at hun er berettiget til udbetaling ved tab af erhvervsevne og præmiefritagelse.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning og præmiefritagelse under henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat til 1/2 eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Pensionsordningen giver ifølge forsikringsbetingelserne ret til udbetaling af hele forsikringsydelsen, hvis den generelle erhvervsevne nedsættes til 1/3 eller mindre. Nedsættes erhvervsevnen til mellem 1/2 og 1/3 udbetales halvdelen af forsikringsydelsen. Ordningen giver endvidere ret til præmiefritagelse, hvis erhvervsevnen nedsættes til 1/3.

Selskabet har udbetalt forsikringsydelse for midlertidig erhvervsevnetab i perioden fra 25/11 2003 til 1/9 2005. Den midlertidige udbetaling blev dog stoppet i perioden 10/5 til den 27/8 2004, da klageren på dette tidspunkt arbejdede mere end halv tid.

Klageren, der er født i 1954, indgav skadeanmeldelsen dateret 7/12 2003, da hun var blevet sygemeldt pr. 25/8 2003 på grund af en depression. Klageren er efter sagens indbringelse for nævnet pr. 1/8 2006 blevet tilkendt førtidspension.

Til brug for vurderingen af klagerens erhvervsevne indhentede selskabet lægelige og kommunale akter.

Af statusattesten dateret den 30/8 2004 fremgår bl.a.:

> "Hun skal passe sit hjem og det skal vi give hende mulighed for. Jeg vil i stedet foreslå, at man indleder forhandlinger omkring en fleksjobordning. Så tror jeg at hun vil kunne fungere med en tålelig dagligdag."

Af statusattesten dateret den 29/12 2004 fremgår bl.a.:

> "Hun optræder i dag mere samlet og rolig end tidligere. Hun har været sygemeldt siden 5.08.03. Forsøgte at genoptage arbejdet på deltid, i starten et par timer om dagen, fra foråret 2004 til august 2004. Som den psykiske tilstand er i øjeblikket, er hun ikke i stand til at påtage sig noget erhvervsarbejde."

Endvidere fremgår af statusattesten dateret den 21/2 2005:

> "Prognosen for behandlingen af en depression er sædvanligvis god. Da hun nu har haft nok 2 depressive episoder må i fremtiden indregnes en øget risiko for tilbagefald.
>
> Aktuelle behandlingsforløb skønnes at blive langvarigt, men vi skønner at pt. bliver restitueret.
>
> Det er vanskelig at vurdere fremtidig prognose, da der endnu er lang vej til opheling af hendes depressive lidelse, såvel som uafklarede fysiske sygdomme, men et skøn vil samlet set være, at hun næppe i fremtiden vil være i stand til at kunne bringes til at arbejde på fuld tid. Der vil være behov for reduktion af arbejdstiden og tilpassede forhold, der fortsat sikrer en strukturering af dagen og et relevant arbejde vil være hensigtsmæssigt for at hun kan bruge sine gode mentale ressourcer og herigennem give hende selvtillid og selvværd. Disse ting vurderes at kunne indeholdes i en funktion som datamatiker."

3. 68.256

I kommunens arbejdsevnevurderingsjournal hedder det bl.a.:

"Ressourcer

13-09-2004

Det er min vurdering, at I.M.P. er en intelligent person som ikke har haft de store problemer med at uddanne sig og få job.

Det er en ressource at have prøvet forskellige arbejdsområder.

...

Det er min vurdering, at I.M.P. ikke haft svært ved at begå sig på arbejdsmarkedet, hvilke er en ressource.

Såfremt hun fremover IKKE vil være i stand til at finde sig et arbejde, vil det ikke være pga. de personlige kompetencer efter min vurdering.

...

I.M.P. har en svær depression som startede i august 2003. Blev indlagt på psykiatrisk hospital i A. i december 2003. Var der i 1 1/2 måned og blev udskrevet i januar 2004. Den efterfølgende behandling var medicin og kognitiv psykologisk behandling og begge behandlingsformer står stadig på.

I.M.P. oplyser at hun er meget træt men har stort besvær med at få normal søvn. Hun er ekstrem rastløs. Det er dog blevet bedre med rastløsheden. Hun er har følt sig meget angst men psykologbehandlingen har hjulpet hende meget. Angsten fylder ikke så meget længere.

I.M.P. har fibromyalgi. På A. Sygehus blev hun observeret for Parkinsons, da hun havde voldsomme rystelser. Man fandt ud af det var angsten som forårsagede disse rystelser og efterfølgende har en fysioterapeut, egen læge og lægerne på A. Sygehus sagt at hun lider af fibromyalgi.

På gode dage kan hun gå en lille tur. På dårlige dage har hun kramper i hele kroppen da musklerne er spændte. Får akupunktur via lægen og det hjælper langsomt! Får endvidere behandling ved fysioterapeut 2 gange ugentligt.

Hun lider af slidgigt i 4 nakkehvirvler.

I.M.P.s mand begik selvmord for 14 år siden. Han havde en ubehandlet depression gennem 15 år depression. Datteren har også haft depression og har også flere gange været ved at tage sit eget liv. Hun afsluttede behandling for 5 år siden og har ikke haft tilbagefald. Datteren havde altid nægtet at tage imod behandling. Det betød at I.M.P. fik psykologbehandling via S. Kommune så hun bogstaveligt talt kunne holde liv i datteren."

I kommunens ressourceprofil underskrevet af klageren den 14/6 2006 hedder det:

" I.M.P. har siden efteråret 04 deltaget i aktiviteter på S. og A.
Siden 01.08.05 m tog I.M.P. revalideringsydelse under optræning, som har bestået i gradvis øgning af samvær med andre mennesker i kombination med aktiviteter relateret til I.M.P.s tidligere arbejdsområde.
Aktiviteterne har været: Deltagelse i 'Recovery' og 'selvtillid' på A. Fra 01.01.06 var planen at I.M.P. skulle deltage i 'Hjemmeside-hold2' på A., samt 'Angsthåndtering'. Desuden fra april være tilknyttet Kolonihave-projektet, og komme på S. i det omfang hun magtede.
Som tiden er gået, har det dog vist sig urealistisk, at I.M.P. kunne overskue så mange forskellige aktiviteter på en gang, specielt efter hun er bevilget bostøtte, som også er krævende for hende.
Hun er derfor aldrig kommet i gang med Acess kursus som E-learning, ligesom Kolonihaveprojektet også er for voldsomt med mange mennesker omkring hende, og små og store deadlines at overholde."

Af sagsbehandlerens samlede konklusion vedrørende klagerens arbejdsevne fremgår:

"Det er min vurdering, at I.M.P. er besiddelse af mange ressourcer, som ville kunne udnyttes på arbejdsmarkedet, hvis ikke de helbredsmæssige begrænsninger gjorde det umuligt at bruge dem aktivt.

I.M.P. har hele tiden været meget opsat på, at det skulle lykkes hende at komme tilbage på arbejdsmarkedet, og hun har været aktiv ifht. at undersøge kursusmuligheder og lign.
Det har dog trods ihærdige forsøg ikke været muligt at få I.M.P. bragt nærmere arbejdsmarkedet. Det er også blevet tydeligere for I.M.P., at det er nødvendigt at arbejde på at få skabt en tålelig hverdag for sig selv, med øget livskvalitet og egenomsorg, for at kunne trives.

Det er derfor min vurdering, at de helbredsmæssige begrænsninger udgør en massiv barriere i forhold til at kunne udnytte I.M.P.s ressourcer på arbejdsmarkedet. De revalideringsmæssige foranstaltninger, herunder ansættelse i fleksjob skønnes udtømte, hvorfor I.M.P. vurderes at tilhøre personkredsen, som kan tilbydes førtidspension jf. Pensionslovens § 16."

I journalen fra psykiatrisk hospital i Å. fremgår bl.a.:

"28.06.05
Lokalpsykiatri S. kl. 10. 00.
Til stede er pt., E.Ø. og ut.
Det går godt, sover 7-8 timer natligt, humøret er tiltagende bedre. Angiver 8 på en skala på 10, kan ikke komme højere op grundet problemer med datteren.
Har tydeligt brug for struktur og tilhør, har planer for sommeren, planer for efteråret med A. og undervisning, planer med kommunen.
Pt. er indstillet på afslutning.

Vedr. medicin:
Har nedtrappet lidt i såvel Truxal som Rivotril, anbefales hurtigt at komme ud af Truxal og i løbet af efteråret i samarbejde med e.l. at komme ud af Rivotril.
S-Lamotrigin på 200 mg. Lamictal: 6, således for lavt. Vi aftaler øgning og kontrol af S-Lamotrigin der må eftersendes til e.l.

Medicin ved afslutning:

	Tabl. Efexor-depot 225 mg. mane
Cres.	Tabl. Lamictal 250 mg. nocte
Cont.	Tabl. Tolvon 30 mg. nocte
Cont.	Tabl. Risperdal 2 mg. nocte
Dim.	Tabl. Truxal 25 mg. x 2
Dim.	Tabl. Rivotril 0,75 mg. x 2

Til pt. er der sagt, at hun skal have antidepressiv medicin i forebyggende livslangt.

Diagnose:
/F33.1 periodisk depression p.t. af moderat grad/
/F60.9 personlighedsforstyrrelse, uspecificeret/"

Af journaludskrift fra psykiater N.A.R.:

"24-07-2006
Tilstanden rimelig stabil i juni måned.
Humøret har ligget mellem - 1 og -2.
Der er stadig selvmordstanker, men hun har lavet en kontrakt med D. om ikke at begå selvmord så længe hun er i behandling hos dem.
Kommer i D. hver 2. til hver 3. uge.
Kontakt til S. 3 gange om ugen og bostøtte 2 gange om ugen.
Flere psykiske svingninger i juli måned.
Dette er udløst af at datteren blev 30 år den 12. juli. Pt. hørte intet til datteren.
Pt. virker mere samlet end for 2 måneder siden.
Pga. udtalt træthed forsøges behandling med zyban.
...
07-09-2006
Ingen effekt på trætheden af zyban.
Har derimod fået bivirkninger i form af i inkontinens, svimmelhed og søvnproblemer.
Haft angstanfald i sidste uge. Var på vej til sangkor. Måtte vende om.
Stadig påvirket af følelserne i relation til datterens fødselsdag og det at hun ikke har kontakt med hende.
Føler at depressionen er fastlåst.

Vurdering: kronisk depression. Behandlingsrefraktær? sep tbl zyban
rp tbnl modiodal 100 mg mane
Øvrige medicin uændret.
...
22-09-2006
TK: R blevet mindre træt. Søvnbehovet faldet fra 11 timer til 8 timer i døgnet.'
Er mere frisk om dagen. Mindre appetit."

Klageren har indbragt sagen for nævnet, og parterne har over for nævnet ført en omfattende korrespondance. Efter orienteringen om at klageren er blevet bevilget førtidspension, har selskabet forelagt deres lægekonsulent sagen, som har anført følgende:

"På basis af de forelagte akter må det konkluderes, at I.M.P. ikke er varigt uarbejdsdygtig, og at der ikke er belæg for at antage, at hun har mistet over halvdelen af sin erhvervsevne.

I.M.P. blev udskrevet fra lokalpsykiatrien den 28. juni 2005. Konklusionen var, at I.M.P. var klar til at blive udskrevet, og at hun var klar til revalidering. I.M.P. var selv indstillet herpå, og hun gav selv udtryk for, at der ikke var behov for yderligere psykiatrisk behandling.

Det må konkluderes, at den arbejdsprøvning, som kommunen har valgt, har været uhensigtsmæssig og forkert. Arbejdsprøvningen er foretaget under forhold, hvor I.M.P. har haft kontakt med mange mennesker, og hvor der har været behov for at klare mange opgaver samtidigt med små og store deadlines (multi tasking). En kaotisk arbejdsprøvning har således været uhensigtsmæssig.

Det er derfor også fortsat min vurdering - særligt med henvisning til resultatet af behandlingen i lokalpsykiatrien - at I.M.P.s generelle erhvervsevne ikke er længerevarende nedsat til under halvdelen. I.M.P. har en erhvervsevne i behold i rutineprægede jobfunktioner, hver der tages de nødvendig hensyn til, at hun blandt andet ikke bør omgås for mange andre personer samtidigt.

I denne forbindelse bemærkes det, at hvis vurderingen havde været, at I.M.P. havde fået et tilbagefald (en forværring i sin tilsand efter endt behandling i lokalpsykiatrien), så ville/burde hun være blevet tilbagevist til relevant behandling i lokalpsykiatrien, hvor man tidligere har påvist, at det er muligt at behandle I.M.P. med et positivt resultat. Det kan således konkluderes, at behandlingsmulighederne ikke er udtømte."

Selskabet har på denne baggrund fastholdt deres afgørelse.

Klagerens advokat har hertil i skrivelse af 19/10 2006 anført:

"Det anføres af selskabets lægekonsulent J.B., at min klients arbejdsprøvning har været uhensigtsmæssig, forkert samt præget af kaotiske forhold.

Denne beskrivelse af arbejdsprøvningen kan min klient ikke genkende og der kan ej heller findes støtte herfor i kommunens akter.

...

Netop formålet med arbejdsprøvningen, at tilvænne min klient til gradvis øgning af socialt samvær kan ikke betegnes uhensigtsmæssig, forkert eller præget af kaotiske forhold.

På det foreliggende grundlag, fremstår lægekonsulent J.B.s vurdering således uden nogen form for dokumentation i de tilstedeværende sagsakter.

Lægekonsulent J.B. anfører videre, at min klients generelle erhvervsevne ikke er varigt nedsat.

I tilslutning hertil bemærkes, at min klient som bekendt nu har modtaget pension i hvilken forbindelse det er skønnet at min klients generelle erhvervsevne er varigt nedsat ...

På denne baggrund fremstår lægekonsulent J.B.s bemærkninger udokumenterede i de tilstedeværende sagsakter."

Af forsikringsbetingelserne for den kollektive forsikring ved tab af erhvervsevne fremgår bl.a.:

"Hvis forsikrede er midlertidig uarbejdsdygtig, eller hvis hans erhvervsevne nedsættes længerevarende til 1/3 eller mindre af den fulde erhvervsevne, udbetales hele forsikringsydelsen.

Er forsikrede midlertidigt halvt uarbejdsdygtig, eller nedsættes hans erhvervsevne længerevarende til mellem 1/2 og 1/3, udbetales halvdelen af forsikringsydelsen.

...

Længerevarende tab af erhvervsevne

Fortsætter forsikrede med at være sygemeldt, og har forsikredes sygdomstilstand stabiliseret sig i et sådant omfang, at hans fremtidige erhvervsevne kan vurderes, foretages en vurdering af, om forsikredes erhvervsevne længerevarende er nedsat til 1/3 eller mindre, respektive til mellem 1/2 og 1/3. Denne vurdering foretages under alle omstændigheder senest, når forsikrede har været midlertidig uarbejdsdygtig i 18 måneder. Selskabet kan for et begrænset tidsrum en eller flere gange udskyde vurderingen af det længerevarende erhvervsevnetab. Så længe udskydelsen varer, sker der udbetaling efter reglerne om midlertidig uarbejdsdygtighed.

Forsikredes erhvervsevne anses for længerevarende at være nedsat til 1/3 eller mindre, hvis han blivende ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/3 - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder.

Forsikredes erhvervsevne anses for længerevarende at være nedsat til mellem 1/2 og 1/3, hvis han blivende ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/2 - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder.

Ved vurderingen af den forsikredes tab af erhvervsevne foretages et skøn over, om forsikrede må anses for egnet til omskoling. Hvis forsikrede anses for egnet til og i

tilfælde af omskoling må forventes at blive i stand til at opretholde den førnævnte indtjening, anses hans erhvervsevne ikke for nedsat til 1/3 eller mindre, respektive til mellem 1/2 og 1/3. Der er derfor ikke ret til udbetaling under omskoling. Selskabet kan dog efter et konkret skøn indgå en skriftlig aftale med forsikrede, om at selskabet undtagelsesvis bevilliger udbetaling af en nedsat ydelse i forbindelse med omskoling under forudsætning af, at forsikrede opfylder de i denne aftale fastsætte vilkår.

...

Bortfald af præmiebetaling

Forsikringstageren fritages for præmiebetalingen, hvis forsikredes erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde i perioden fra forsikringens ikrafttræden og indtil præmiebetalingens ophør uanset årsagen til ophøret nedsættes til 1/3 eller mindre, hvorved forstås, at han ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/3 - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer med tilsvarende uddannelse og alder.

Fritagelsen gælder fra den dag, nedsættelsen af erhvervsevnen til 1/3 eller mindre har varet i 3 måneder uden afbrydelse. Fritagelsen fortsætter, så længe erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller mindre, dog længst indtil præmiebetalingens aftalte ophørstidspunkt."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet på baggrund af de lægelige oplysninger og henset til dels det forhold, at klageren ikke kan klare de almindelige daglige funktioner i hjemmet og dels, at klageren er blevet tilkendt førtidspension, at klagerens erhvervsevne er nedsat med 2/3. Herefter finder nævnet, at selskabet er forpligtet til at

udbetale klageren fuld ydelse samt yde hende præmiefritagelse med virkning fra 1/8 2006.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, Danica Pension, skal udbetale fuld ydelse samt yde præmiefritagelse til klageren.

Marianne Højgaard Pedersen